

Hva er miljøvirkningene av pasientreiser og hvilke forbedringer kan vi oppnå med nye krav til leverandører av transporttjenester ?

Helse Nord RHF v/ rådgiver Nils Bie Normann

Bodø 25. april 2018

Om Pasientreiser Helse Nord

- Mange lange reiser til/fra behandling
- Helse Nord bruker 1/3 av de totale pasientreisekostnadene i Norge
- Nord Norge er med sine 480000 innbyggere mindre enn 10 % av Norges befolkning
-men utgjør 45 % av landareal i Norge, inkl. Svalbard
- Helse Nord har 70 % av alle flybestillinger i pasientreise Norge
- Helse Nord brukte 659 millioner netto på pasienttransporten i 2017.
-dette utgjør 7 % av totalbudsjettet for helseforetakene i Helse Nord.
- Omfatter reiser både til spesialist- og primærhelsetjenesten

Sentrale bestemmelser i forbindelse med anbud av landeveis pasienttransport

§ 5.Miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn

Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer **skal** innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å **redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger** der dette er relevant. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren **tar hensyn til livssyklus kostnader**. Disse oppdragsgiverne skal også ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er en risiko for brudd på slike rettigheter. Departementet kan gi forskrift om det nærmere innholdet av bestemmelsen.

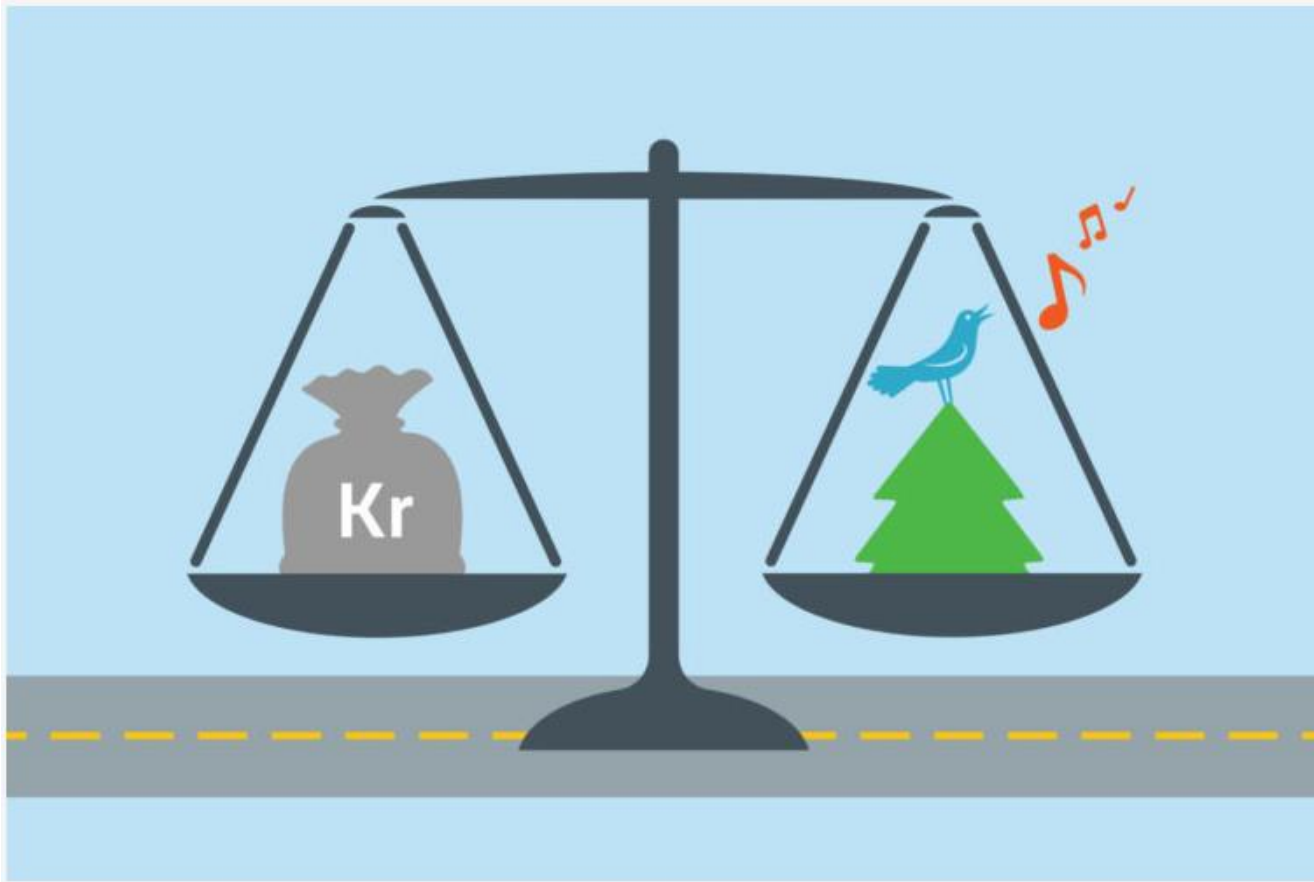
§ 7-9.Minimering av miljøbelastning

Oppdragsgiveren **skal legge vekt på å minimere miljøbelastningen og fremme klimavennlige løsninger ved sine anskaffelser** og kan stille miljøkrav og kriterier i alle trinn av anskaffelsesprosessen der det er relevant og knyttet til leveransen. Der miljø brukes som tildelingskriterium, bør det som hovedregel vektes minimum 30 prosent.

§ 9.Behovsprøvd løyve for persontransport med motorvogn utanfor rute

(4) **Løyvestyresmakta kan gje påbod om at drosjekøyring etter første ledd skal drivast med motorvogn som har ei øvre grense for miljøskadeleg utslepp. Det skal setjast ein frist på minst fire år for å oppfylle krava. Løyvestyresmakta fastset forskrift om den øvre grensa for miljøskadeleg utslepp.**

Dilemma – økte kostnader ved å vektlegge klima for høyt i tildelingen



Eksempler på krav og miljømål i våre anbud pasientreiser

- Mål om reduksjon i Co2 tilsvarende nasjonale tall for persontransport/drosjenæringen i avtaleperioden.
- Co2 utslipp på transportørens bilpark skal være < 85 g CO2/km.
- Krav om at alder på kjøretøyene ikke må være eldre enn 5 år.

•Nye krav til vurdering:

- - Vurderer og ta med krav om elbiler i enkelte områder.
- - Vurderer krav til gradvis innfasing av nullutslippskjøretøy
- - Vurderer krav til miljøsertifisering o.l.

De største positive miljøfaktorene på pasientreiser: 1. Samkjøring

Eksempelet viser en forbedring på 10 % av samkjøringen

Scenario	Rekvisisjoner	Samkj. grad	Kilometer kjørt	%	Forenklet beregning CO ₂ utslipp (135g/km)
Drosje m/samkjøring i dag	543 781	1,26	15 455 186 km	100	2087 tonn CO ₂
Drosje m/samkjøring 10 % høyere samkjøring	543 781	1,39	13 909 667 km	90	1877 tonn CO ₂
Differanse			1 545 519 km	10	210 tonn CO ₂

Bruk av pasientekspreser, helseekspreser og faste ruter vil kunne bidra til økt samkjøring og mindre utslipp.

De positive miljøfaktorene på pasientreiser: 2. Lokalisering/ desentralisering av behandlingstilbudet og bruk av skype/ telemedisin



De negative miljøfaktorene på pasientreiser: 3. Flyreiser

MILJØRREGNSKAP for Prehospital enhet Helgelandssykehuset							
Kilde:	Miljøregnskap 2016			Miljøregnskap 2017			Merknader
	Ant km	Co2 pr km	Sum Co2 (kg)	Ant km	Co2 pr km	Sum Co2 (kg)	
PASIENTREISER							
Fly reise	9 385 616		1 567 387	9 618 577		1 602 255	↑ Statistikk fra VIA. Kjøpt flere fly billetter
Taxi	2 678 511	115	308 029	2 736 041	111	303 701	↓ Endrede verdier for Co2 beregning til OFV. Fanger opp fornyelse av bilparken
Privatbil	1 249 951	115	214 992	Privatbil og Offentlig kommunikasjon er f.o.m. 2017 slått sammen under "Reiser uten rekvisisjon"			
Reiser uten rekvisisjon	Privatbil og Offentlig kommunikasjon er f.o.m. 2017 slått sammen under "Reiser uten rekvisisjon"			6 044 382	70	423 107	↕ Utbetaling av reiseregning delt på gjeldende standard sats kr 2,40 pr km.
Offentlig kommunikasjon:							
Buss	1 049 238	70	73 447	Privatbil og Offentlig kommunikasjon er f.o.m. 2017 slått sammen under "Reiser uten rekvisisjon"			
Båt	1 082 656	472	75 064				
Tog	1 664 956	32	71 038				
Sum pasientreiseområde			2 309 956			2 329 062	↑ Økning som følge av økt bruk av fly og taxi